

Terrein: binnen in het fort, de betonnen constructies en de boven begroeiing met enkele bomen, eiken en een wilg.

Deelnemers: André Peeters, Karin Wauman, Jackie Poeck, Guido Segerink, Guido Hendrickx, Ronny Dingemans en Karl Hellemans.

Opmerkingen: bij de ingang stond er al een betonnen elektriciteitspaal die we niet mochten missen. Op de ijzeren brugleuning stond ook een pracht aan *Polycauliona polycarpa* (klein dooiermos, Foto 1 en 2). Ronny maakte er een paar sublieme opnames van, wat een kleuren! Jean van Loock onze plaatselijke "Sint Pieter", kon met zijn grote sleutel ons een toegang verschaffen tot dit "oord" (het was geen hemel!). Al onmiddellijk werden we geconfronteerd met twee zware mortierinslagen (foto 3) van het ooit beruchte zware kanon van de Duitsers, genoemd, met de eufemistische naam: "Dikke Berta"! Zulke opnames werden gebruikt om dit kanon nog aan de Japanners te verkopen. Na deze inslagen was de elektriciteit uitgevallen en de communicatie. De gangen hingen vol rook. De plaatselijke commandant was zo wijs de poort open te zetten en aan zijn manschappen de raad te geven huiswaarts te keren. (Hij kon ze nog niet "in vrede" laten weggaan.) Hijzelf bleef met de aalmoezenier nog achter om het te "bevolken".... Maar ons doel waren o.a. de lichenen!

De betonnen delen boden heel wat steenbewoners waar we ons hartje konden ophalen. *Circinaria calcarea* (plat dambordje, foto 4) en een speciale (hij zag helemaal wit) *Circinaria contorta* (rond dambordje, foto 5) namen onze aandacht in beslag! Wat hier ook te vinden moest zijn was: *Bilimbia sabuletorum* (mosvreter, foto 6). Deze "angst van de mossenliefhebbers" had inderdaad op een hele plek van een betonnen wand, de mossen gedood. De strijd in het leven kan hard zijn! Dat was ook zo voor de overlevingsdrang van de Canadese ganzen. Onze gids had enkele nesten (foto 7) gevonden en de eieren op een deskundige wijze geschud, zodat zij niet zouden uitkomen. Wij weten niet of de ganzen dit woord "deskundig" zouden gebruiken? In elk geval liet hun protest anders vermoeden.

Zoals onze lijst verder illustreert vonden we heel wat moois en ook een groot aantal epilyte lichenen, dat is niet altijd het geval! Het oude fort biedt zo nog een waar reservaat voor lichenen, waarop we ons alleen maar over kunnen verheugen!

	Fort Kessel	c5 42 23	21/04/2018		
	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Substraat	Herb	Zz - RL
1	<i>Amandinea punctata</i>	Vliegenstrontjesmos	wilg		a TNB
2	<i>Arthonia lecanorina</i>		Lec albesc		p
3	<i>Athallia holocarpa</i>	Muurzonnetje	beton		a TNB
4	<i>Bilimbia sabuletorum</i>	Mosvreter	mos	KH1425	z TNB
5	<i>Calogaya pusilla</i>	Sinaasappelkorst	beton		a TNB
6	<i>Caloplaca decipiens</i>	Stoffige citroenkorst	beton		a TNB
7	<i>Caloplaca rudenum</i>	Kerkcitraenkorst	beton		a TNB
8	<i>Caloplaca teicholyta</i>	Witte citroenkorst	beton		a TNB
9	<i>Candelaria concolor</i>	Vals dooiermos	eik		a TNB
10	<i>Candelariella aurella</i>	Kleine geelkorst	beton		a TNB
11	<i>Candelariella vitellina</i>	Grove geelkorst	beton		a TNB
12	<i>Circinaria calcarea</i>	Plat dambordje	beton		z TNB
13	<i>Circinaria contorta</i>	Rond Dambordje	beton		a TNB
14	<i>Cladonia spec</i>	Soort bekermos	eik		0
15	<i>Evernia prunastri</i>	Eikenmos	eik		a TNB
16	<i>Flavoparmelia caperata</i>	Boschildmos	eik		a TNB
17	<i>Flavoplaca citrina</i>	Gewone citroenkorst	beton		a TNB
18	<i>Flavoplaca dichroa</i>	Mandarijnkorst	beton		a TNB
19	<i>Flavoplaca flavocitrina</i>	Valse citroenkorst	beton		a TNB
20	<i>Flavoplaca oasis</i>	Kleine citroenkorst	beton		a TNB
21	<i>Gyalolechia flavovirescens</i>	Betoncitraenkorst	beton		a TNB
22	<i>Hyperphyscia adglutinata</i>	Dun schaduwmos	eik		a TNB

23	Lecanora albescens	Kalkschotelkorst	beton		a TNB
24	Lecanora barkmaniana	Ammoniakschotelkorst	eik		a TNB
25	Lecanora campestris	Kastanjebruine schotelkorst	beton		a TNB
26	Lecanora dispersa	Verborgen schotelkorst	beton		a TNB
27	Lecanora muralis	Muurschotelkorst	beton		a TNB
28	Lecanora semipallida	Witrandschotelkorst	beton		a TNB
29	Lecidella elaeochroma	Gewoon purperschaaltje	eik		a TNB
30	Lecidella stigmatea	Steenpurperschaaltje	beton		a TNB
31	Lepraria incana	Gewone poederkorst	wilg		a TNB
32	Melanelixia subaurifera	Verstop-schildmos	wilg		a TNB
33	Parmelia sulcata	Gewoon schildmos	eik		a TNB
34	Parmotrema perlatum	Groot schildmos	eik		a TNB
35	Physcia adscendens	Kapjesvingermos	wilg		a TNB
36	Physcia tenella	Heksenvingermos	wilg		a TNB
37	Physconia grisea	Grauw rijpmos	eik		a TNB
38	Polycauliona ucrainica	Kroezig dooiermos	eik		a TNB
39	Polycauliona polycarpa	Klein dooiermos	ijzer		a TNB
40	Protoblastenia rupestris	Rode kalksteenkorst	beton		z TNB
41	Punctelia jeckeri	Rijpschildmos	eik		a TNB
42	Punctelia subrudecta	Gestippeld schildmos	eik		a TNB
43	Variospora aurantia	Platte citroenkorst	beton		z TNB
44	Variospora flavescens	Gelobde citroenkorst	beton		a TNB
45	Verrucaria nigrescens	Gewone stippekorst	beton		a TNB
46	Xanthoria elegans	Rood dooiermos	beton		z TNB
47	Xanthoria parietina	Groot dooiermos	eik		a TNB

Zeldzaamheidsklassen	Nederlandse normen	nieuwe normen van 2011
zzz = uiterst zeldzaam	zz = zeer zeldzaam	z = zeldzaam
aaa = heel algemeen	aa = zeer algemeen	a = algemeen
0 = uitgestorven		
p = parasiet (geen zz)		
Rode Lijst-categorieën	OG=onvoldoende gegevens	OV-1 onregelmatige voortplanter
VN=Verdwenen in Nederland	EB = ernstig bedreigd	BE = bedreigd
KW = kwetsbaar	GE = gevoelig	TNB= thans niet bedreigd

Foto 1: op ijzer tussen oude verf *Polycauliona polycarpa* (klein dooiermos) mooie opname van Ronny!

Foto 2: nog een prachtige opname op ijzer van *Polyscauliona polycarpa*! Van Ronny.

Foto 3: twee inslagen op het fort met mortieren van “Dikke Berta”!

Foto 4: Een groot exemplaar van *Circinaria calcarea* (plat dambordje).

Foto 5: een wit exemplaar van *Circinaria contorta* (rond dambordje) op een verticale betonnen wand van het fort.

Foto 6: *Bilimbia sabuletorum* (mosvreter) heeft hier zijn naam alle eer aangedaan en het onderliggende mos volledig “gewurgd”!

Foto 7: een nest eieren (8) van Canadese ganzen aan een boomvoet van wilg...